

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 292/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika na neverejnom zasadnutí 21. júna 2011 prerokoval vyhlásenie vedľajšieho účastníka konania JUDr. Š. H., zastúpeného advokátkou JUDr. E. L., B., o odmietnutí sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Juraja Horvátha pre jeho predpojatosť v rozhodovaní veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 340/09 a takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Juraj Horváth je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 340/09.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 25. mája 2011 doručené vyhlásenie vedľajšieho účastníka konania JUDr. Š. H. (ďalej len „vedľajší účastník“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. L., B., ktorou namieta predpojatosť sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Juraja Horvátha podľa § 28 ods. 1 zákona Národnej

rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 340/09.

Vedľajší účastník v rámci námietky predpojatosti vznesenej proti sudcovi ústavného súdu Jurajovi Horváthovi okrem iného uviedol:

«Ako poverená právna zástupkyňa dotknutého účastníka som povinná najskôr vzniesť námietku predpojatosti voči sudcovi spravodajcovi J. Horváthovi, pre potencionálny negatívny vzťah tohto sudcu voči Š. H., ktorý sa voči nemu kriticky a verejne vyjadruje pre nesplnenie elementárnej podmienky pre výkon funkcie akéhokoľvek druhu sudcu – nedostatok bezúhonnosti (v minulosti bol právoplatne trestne odsúdený za majetkový delikt voči štátu) – a tobôž sudcu ústavného súdu, ktorého morálna kredibilita musí byť podstatne vyššia, než u sudcu všeobecného (rozhodcovského) súdu, hoci príslušné právne predpisy to explicitne nepredpisujú. Európsky štandard je však v tomto smere jasný a neprekročiteľný.»

K vyhláseniu o predpojatosti sa vyjadril sudca ústavného súdu Juraj Horváth podaním z 1. júna 2011, v ktorom okrem iného uviedol:

«Predovšetkým poukazujem na to, že námietky týkajúce sa „protiústavnosti“ môjho zotrvania na ústavnom súde sú prima facie neopodstatnené, veď mám rovnaký mandát na výkon funkcie sudcu ústavného súdu, ako hociktorý iný sudca tohto súdu... pričom si dovoľím poukázať aj na to, že podmienky získania tohto mandátu dodnes neboli ani v zákone o ústavnom súde, ale ani v ústave zmenené (podmienka tzv. nulovej tolerancie dodnes zakotvená nebola)...

Pokiaľ ide o publikovanú kritiku JUDr. Š. H., stručne poukazujem na to, že keď som obliekol talár sudcu ústavného súdu, zároveň som si aj uvedomil, že musím znášať väčšiu intenzitu občianskej a odbornej kritiky, ako iní moji spoluobčania...

Som profesionál, ktorý sa riadi ústavou a svojím ústavným sľubom, a viem sa vysporiadať niekedy aj s prehnane vyostrenou kritikou, preto nie sú odôvodnené ani námietky týkajúce sa kritiky mojej osoby.

Zároveň prehlasujem, že v predmetnej veci sa necítim byť predpojatý ani pre pomer k veci, ani pre pomer k účastníkom...

Zároveň chcem poukázať na uznesenia pléna ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 92/2011 z 10. mája 2011 a sp. zn. PL. ÚS 93/2011 z 11. mája 2011, ktorými plénum ústavného súdu rozhodlo o mojom nevyhlásení z rozhodovania v týchto veciach. V týchto veciach bola námietka predpojatosti proti mojej osobe vznesená rovnako JUDr. Š. H. »

II.

Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa ustanovenia § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde je sudca vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje.

Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v pléne ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre jeho predpojatosť rozhodne plénum ústavného súdu; odmietnutý sudca nehlasuje. Ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

Podľa čl. IV bodu 1 rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie od 1. marca 2011 do 28. februára 2012 (ďalej len „rozvrh práce“) o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje III. senát, ak ide o sudcov II. senátu.

Vyhlásenie vedľajšieho účastníka bolo v súlade s rozvrhom práce pridelené na prerokovanie a rozhodnutie III. senátu ústavného súdu (sudcom spravodajcom je predseda tohto senátu), pretože námietka predpojatosti smeruje proti členovi II. senátu ústavného súdu sudcovi Jurajovi Horváthovi.

Ústavný súd sa vo veci sp. zn. III. ÚS 257/2011 zaoberal námietkou predpojatosti vznesenou voči sudcovi Jurajovi Horváthovi. Aj v tomto prípade námietku predpojatosti vzniesol vedľajší účastník, ktorý vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 16/2011 ako štatutárny orgán zastupoval Najvyšší súd Slovenskej republiky – účastníka konania, proti ktorému smerovala sťažnosť doručená ústavnému súdu.

Ústavný súd konštatuje, že námietka predpojatosti, ktorú vo veci sp. zn. II. ÚS 16/2011 vzniesol vedľajší účastník voči sudcovi Jurajovi Horváthovi, je svojou podstatou totožná s tou, ktorú voči nemu vzniesol aj v tejto veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 340/09.

V uznesení č. k. III. ÚS 257/2011-12 zo 7. júna 2011 ústavný súd podrobne predstavil svoje argumenty o tom, v čom je potrebné vidieť podstatu práva na nestranný súd, a v tejto súvislosti poukázal na rozmanitú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) [Piersack v. Belgicko – rozsudok ESLP z 1. októbra 1982, Padovani v. Taliansko – rozsudok ESLP z 26. februára 1993], podľa ktorej nestrannosť sudcu je nevyhnutné vnímať z hľadiska subjektívneho, ale aj objektívneho. To znamená, že nestačí, aby sa sudca cítil subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti.

V citovanom rozhodnutí sa ústavný súd dotkol aj materiálnej stránky námietky predpojatosti vznesenej vedľajším účastníkom voči sudcovi Jurajovi Horváthovi a v tejto

súvislosti poukázal aj na medzinárodné záväzky prevzaté Slovenskou republikou, ktoré v konečnom dôsledku potvrdzujú názor, že bezúhonnosť je základným predpokladom výkonu funkcie sudcu, a to aj sudcu ústavného súdu.

Okrem toho sa ústavný súd v označenom rozhodnutí zaoberal aj ďalšími okolnosťami dôležitými pre posúdenie objektívnej nestrannosti sudcu Juraja Horvátha. Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd argumentoval svojím rozhodnutím č. k. III. ÚS 49/08-5 zo 7. februára 2008, ktorým bol sudca Juraj Horváth vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 467/06 pre svoju predpojatosť voči vedľajšiemu účastníkovi, ktorú sám oznámil. Ústavný súd súčasne zohľadnil aj rozhodnutia pléna ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 92/2011 z 10. mája 2011 a sp. zn. PL. ÚS 93/2011 z 11. mája 2011, ktoré sa tiež týkali vedľajšieho účastníka a z ktorých vyplýva, že plénum nevyhlásilo z rozhodovacej činnosti medzi iným sudcami aj sudcu Juraja Horvátha z konkrétnych a špecifických dôvodov.

Podľa názoru senátu ústavného súdu tieto zistenia (vylúčenie sudcu Juraja Horvátha, ako aj jeho nevyhlásenie z rozhodovania vecí týkajúcej sa vedľajšieho účastníka) spolu s kritickými vyjadreniami vedľajšieho účastníka na osobu sudcu Juraja Horvátha eskaluje pochybnosti o objektívnej nestrannosti daného sudcu. Aj keď sudca Juraj Horváth vyhlásil, že vo veci sa necíti byť subjektívne zaujatý, podľa názoru senátu ústavného súdu útočná kritika vznesená na jeho osobu zo strany vedľajšieho účastníka vzbudzuje dôvodné a oprávnené pochybnosti v jeho očiach a ponímaní, že by sudca Juraj Horváth mohol vo veci objektívne a nestranne rozhodnúť.

Z uvedeného dôvodu majú na pamäti objektívnu nestrannosť sudcu, ktorá je v konečnom dôsledku aj nestrannosťou rozhodujúceho senátu, ústavný súd rozhodol tak, že sudcu Juraja Horvátha vylúčil z rozhodovania predmetnej veci.

Keďže ústavný súd dôvody svojho rozhodnutia bližšie zdôvodnil v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 257/2011, nepovažoval za potrebné ich opätovne uvádzať v obširnejšej podobe, lebo išlo o tých istých účastníkov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2011